СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 239. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 6-го грудня 1946. No. 239. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, December 6, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ЛУЇС І ЮНІЯ ЗАСУДЖЕНІ НА ГРОШЕВУ КАРУ; СУД ЗНОВУ ЗА ВІДКЛИКАННЯ СТРАЙКУ

В середу 4 грудня Джан Л. Луїс, голова майнерської юнії, потерпів найважчу поразку в своїй карієрі, коли федеральний суд у Вашингтоні видав присуд і наложив за погорду суду грошеву кару, а саме: на Юнайтед Майн Воркерс оф Амеріка три і пів міліона долярів, а на самого Луїса $10,000. Юнія має заплатити по $250,000 денно за 14 днів страйку. Суддя Голдсборо заявив, що Луїсові належиться кара вязниці, але він її не накладає, бо уряд цього не домагається. В додатку до кари суд видав поновний наказ („інджонкшен") покінчити вугілляний страйк на місце тимчасового наказу, виданого 18 листопада. Оборона Луїса зголосила відклик до Найвищого Суду проти присуду, а суддя заявив, що не домагається заплати грошевої кари негайно.

Різнородне становище до присуду.

Пенсилванійські копальники мягкого вугілля з околиць Питсбурга не застрашені присудом суду, навпаки, вони заявляють, що підтримають Луїса і не покінчать страйку. Деякі відділи юнії прислали вже чеки на покриття великої кари, наложеної на юнію, щоб не потерпіла головна каса юнії.

Комуністична Партія Америки, звичайно ворожо наставлена до Луїса, тепер рішила підтримати його. Екзекутивний уряд партії видав зазив, підписаний предсідником Вилиємом З. Фостером і секретарем Евгеном Денисом. Зазив звернений до Американської Федерації Праці, до Конгресу Промислових Організацій і до організацій залізничників, щоб вони вжили всього свого впливу і довели до капітуляції в користь вуглекопів.

Серед конгресових кол далися чути голоси, щоб президент Труман став на становищі, що страйк гірників це „ребелія" і щоб видав відповідні зарядження. Дехто з конгресменів домагається, щоб президент своїх відділів з околиці Окленд, щоб вони вернулися до праці, а коли вони не послухають зазиву, то щоб допустити до роботи добровольців під охороною війська.

ВИЛІМ У ЗАГАЛЬНІМ СТРАКУ В ОКЛЕНД.

Уряд Братства Візників видав розпорядок до своїх відділів з околиці Овкленд, щоб вони вернулися до праці і в такий спосіб помогли покінчити генеральний страйк у місті. Провідник візників Дейв Бек з Сієтл на Західнім побережжі твердить, що страйк в Окленді має признаки революції і грозить заваленням свобідного уряду в Америці.

ВЕЛИКИЙ БИЗНЕС ЗА ЛІБЕРАЛЬНУ ПРОГРАМУ СУПРОТИ РОБІТНИКІВ.

Найсильніша організація власників великих підприємств, а це Краєвий Союз Вирібників зірвав з дотеперішньою своєю економічною політикою, яку можна було назвати „реакційною", тобто неприхильною до робітничих справ, а зате випрацював програму свобідної економічної політики і конструктивної праці в інтересі суспільності і робітництва. Програму одобрено на триденнім Конгресі Американського Промислу, що відбувся в Ню Йорку у готелі Валдорф Асторія при участі 1,800 більших і менших підприємців з цілого краю. Меншина домагалася відкликання закону Вагнера, одначе резолюція в цій справі перепала. Промовці остерігали, щоб перемогу републиканців при виборах не утотожнювати зі змаганням до вкорочення робітничих осягів. Вони і вказували, що це радше змагання до конструктивного лібералізму.

СЕНАТОР ЗА ПРИЗНАННЯ „ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ" РОБІТНИЧИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.

Сенатор Джозеф Г. Бол з Минисоти заявив, що переговори між робітничими організаціями і підприємцями мусять бути управильнені законом, бо інакше може прийти до введення диктатури в Америці. Цей погляд виявив сенатор на обіді Товариства Торгівлі і Промислу в Ню Йорку.

„Коли робітничий ру не схаменеться та не буде звертати уваги на права громадян, тоді дійде до радикального законодавства, яке викличе замішання в робітничих колах" — говорив Бол. Опісля звернув сенатор увагу на потребу охорони прав поодиноких робітників, над якими запанували юнійні провідники.

РЕЗИҐНАЦІЯ АДМІНІСТРАТОРА БУДОВИ ДОМІВ.

Президент Труман приняв резигнацію Вилсона В. Вайета зі становища адміністратора Розбудови Домів. Вайет зрезигнував тому, що не міг погодитися з Корпорацією Фінансової Реконструкції.

Америка переконала Аліянтів, щоб випустити німецьких плінників

Уряд Злучених Держав остаточно добився того, що Франція, Бельгія, Голяндія і Люксембург звільнять німецьких воєнних плінників із своїх країв і відошлють їх до Німеччини. Зогляду, що таких плінників є разом у згаданих краях 700,000 душ репатріяція потриває аж до наступної осені. Держави випускають плінників нерадо, бо там нема робітників для відбудови знищених у війні осель і всього господарства. Найбільше плінників є у Франції, бо аж 600,000 душ. Їм буде вільно вернутися до любої їм зони в Німеччині і розпочати правильне цивільне життя.

ФРАНЦІЯ ГОДИТЬСЯ НА ЕКОНОМІЧНУ ЗЛУКУ НІМЕЧЧИНИ, АЛЕ НЕ ПІД НІМЕЦЬКОЮ ВЛАДОЮ.

Зогляду на співділання Америки, Англії і Советів в справі злуки німецьких зон для оної господарської політики, Франція теж принороблюється до цеї політики, як це виявив Жак Тарб де Сейнт Ардуен, політичний дорадник французької делегації до Обєднаних Держав. Він говорив про це на обіді Заморського Пресового Клюбу в Ню Йорку і заявив, що економічна злука німецьких частин є потрібна; що Франція признала такий погляд вчасі конференції в Потсдамі і що несправедливе є докоряти Франції, наче б то вона саботувала цю умову. Зате Франція, казав він, не годиться на встановлення одного німецького уряду і подає план створити окремі аліянтські агенції.

ЗА АМЕРИКАНСЬКУ ПІДТРИМКУ ГРЕЦЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

У Греції назріває поважна громадянська війна, а грецький уряд уже втратив контролю над великими частинами грецької території, твердить бувший підсекретар стейту Сомнер Велес у синдикованій статті. Він також, що югославський уряд грозить зірванням дипломатичних звязків з Грецією, а це може довести до безвихідного положення в Греції. Щоб до цього недопустити, Велес доражує вислати негайно слідчу комісію до Греції і дати повну поміч Злучених Держав для теперішнього грецького уряду.

Несподіваний зворот в нарадах О. Д.; Молотов резиґнує з права вета в справі розброєння та погоджується на американські пропозиції

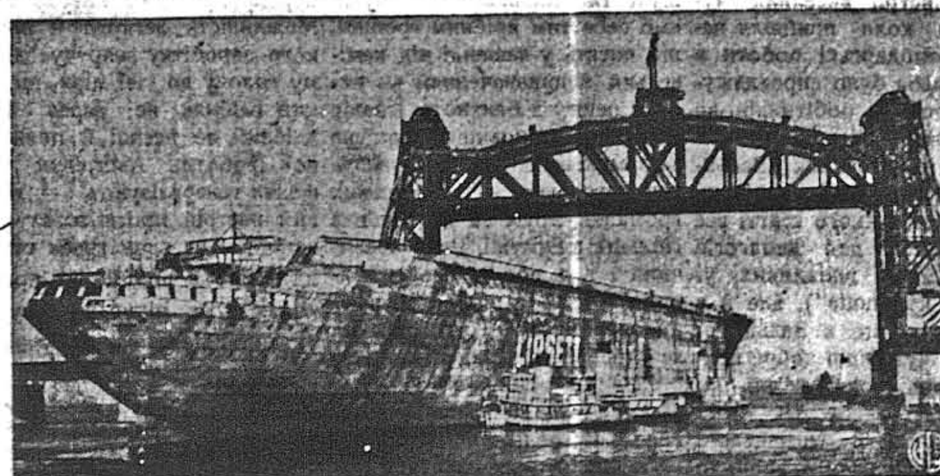
На засіданні комітету Загального Зібрання О.Д. до справ політики і безпеки дня 4-го грудня прийшло до несподіваного звороту в нарадах в справі загального обмеження зброєння та військової контролі. Советський представник Молотов перший виступив з промовою та заявив, що право вета великодержав в Раді Безпеки не може бути використовуване в підкомітетах, згл. в комісіях, які мали б за завдання контролювати справу роззброєння. Він теж погодився прийняти американські пропозиції в цій справі, внесені минулого тижня та які відносяться теж до контролі атомової енергії, за базу дальших нарад. Заява Молотова, після советських концесій в користь американської точки зору в справах Трієсту, Дунаю і т. д., викликала справжню несподіванку і сензацію в дипломатичних колах О.Д. і не багато є таких, що могли б собі вияснити це нагле угодовство Советського Союзу у відношенні до західних демократій. Молотов в дальшому навіть погодився, щоби Аргентина увійшла до відповідного підкомітету. З Лейк Саксес відізвались оптимістичні голоси, які вважають, що взаємний „дух компромісів" між великодержавами може справді охоронити світ від нового воєнного катаклізму та допомогти побудувати тривкий і справедливий мир. Молотов поробив ще різні застереження щодо задержання права вета, напр. в справі покарання тих, які нарушили б прийняті постанови і т. п., проте вважається, що в дальших нарадах можна буде відповідно компромісово полагодити і ці справи. Не бракує теж голосів, які за цими „уступками" Советів дошукуються нових політично-тактичних маневрів.

СПРАВА ЕСПАНІЇ В О.Д.; ВИБРАНО ПІДКОМІТЕТ.

Советський представник Громико заявив на засіданні комітету Загального Зібрання О. Д. до справ політики і безпеки, що встановлений при допомозі Гітлера і Мусоліні режім ген. Франко в Еспанії загрожує світовому мирові та домагався повної політичної і економічної ізоляції цеї країни. Англія і Америка дальше обстоювали свою засаду неінтервенції. Предсідник комітету Мануїльський запропонував окремий підкомітет з 19 народів, які забирали в цій справі голос, згл. видвигали резолюції, включно з чотирма великодержавами. Британський представник начислив, що між членами підкомітету є 11 держав, які вже раніше висловлювалися за інтервенцією в еспанській справі та запротестував проти сторонничості Мануїльського. При цій нагоді знова дійшло до „дипломатичної" виміни слів між британським представником і Мануїльським. Проте, підчас голосовання за комітетом висловилася більшість 28 голосів проти 8, серед яких були теж Англія і Америка.

ВЕЛИКА ЧВІРКА ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО КІНЦЯ НАРАД.

На засіданні Ради міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг дня 4-го грудня досягнено вже порозуміння щодо всіх пунктів провізоричного управління міжнародної території Трієсту, за вийнятком одного: хто має це управління фінансувати. Молотов противився, щоб цей видаток перебирали на себе О.Д. та пропонував, щоб ці кошта покривати компромісово з воєнних відшкодовань. Тому, що всі міністри не були ще відповідно поінформовані в цій справі, видвигнено пропозицію, щоб її прослідив відповідний комітет. Після взаємних компромісів в засадничих справах мирових договорів, наради закордонних міністрів зближаються до успішного закінчення.

КІНЕЦЬ КОРОТКОЇ СЛАВИ „НОРМАНДІ". — Колишній, передвоєнний, пасажирський великан „Нормандї", гордість Франції, що коштував $62,000,000, був проданий за суму $161,680 і тепер буде розвалений і розпроданий кусням як старе залізо. Картина представляє, як тягнуть знищений вогнем корабель до Порт Нюарк, Н. Дж., де його розберуть.

ГРЕЦЬКЕ ЗАЖАЛЕННЯ В РАДІ БЕЗПЕКИ ПРОТИ СУСІДІВ

Постійний грецький представник в О.Д. амбасадор Василій Дендраміс переслав на руки генерального секретара О. Д. Тригва Лі офіціяльне зажалення грецького уряду проти Болгарії, Югославії і Альбанії за нарушування грецьких кордонів та підтримування комуністичних безпорядків в прикордонних зонах Греції. В довгому на 40 сторін меморіялі грецький уряд наводить докази про порушення грецького кордону згаданими сусідами, при чому озброєні банди з Альбанії, Югославії і Болгарії нападали на грецькі місцевості, плюндрували їх та вбивали грецьке населення. Грецький уряд домагається від Ради Безпеки, щоб вона провірила цю справу та винесла відповідні рішення. Грецький премієр Тсальдаріс вже є в дорозі до Ню Йорку, з метою особисто представити цю справу в О. Д. З Греції повідомляють про дальші атаки комуністичних банд, що посуваються щораз більше на південь.

ТОРЕС ПЕРЕПАВ ПРИ ВИБОРІ ПРЕМІЄРА ФРАНЦІЇ.

Комуністичний кандидат на премієра Франції перепав підчас голосування в національній Асамблеї дня 4-го грудня. Піддержуваний комуністами і більшістю соціялістів він дістав 259 голосів, 29 голосів замало, щоби мати потрібну більшість. Кількадесять соціялістів голосували проти нього, а 18 соціялістів здержалися від голосування. Соціялісти теж відмовилися прилучитися до протикомуністичного блоку.

ІНДІЙСЬКА „МЕРТВА ТОЧКА".

В Лондоні відбувається конференція, яка мала б остаточно вирішити справу внутрішнього індійського уряду, як переходової фази до повної незалежности. Проте, наради, як повідомляють з Лондону, застрягли в „безнадійній мертвій точці", бо Музулманська Ліґа відмовляється приступити до конституційної Асамблеї.

УКРАЇНА НЕ ВИКОНАЛА ПЛАНУ ХЛІБОЗДАЧІ.

Московська преса робить підсумки хлібоздачі державі в поодиноких советських республиках. В підсумках стверджується, що темпо хлібоздачі в останніх тижнях збільшилося, а з 16 республик досі ще тільки чотири не виконали наложеного на них плану: Україна, Росія, Молдавія і Казахстан. В американських вияснениях додається, що план хлібоздачі виготовлено ще в 1945 р. і його не змінено, дарма, що напр. Україна в наслідок посухи та з інших причин далеко не могла зібрати стільки збіжжя, скільки було передбачено планом.

ЗАГРОЗЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ В ІРАНІ.

Іранський премієр Агмад Ґавам заявив, що іранські вибори відбудуться згідно з планом протягом найблищих двох тижнів, хочби це навіть мало грозити міжнароднім конфліктом. Тимчасом радіовисильня зі столиці автономної провінції Азербайджану повідомила, що „війська центрального уряду проголосили нам війну" та розпочали наступ на Азербайджан. „Хай світ знає, що наступ розпочато з боку Тегерану" — повідомило радіо. Повідомляється про перші бої в районі Сарі, 110 миль на північний схід від Тегерану. Московська „Правда" обвинувачує американського амбасадора в Ірані, що він піддержав застосування сили проти „іранських поступовців" в Азербайджані.

АМЕРИКА ВІДМОВИТЬ ВОЄННИХ ВІДШКОДУВАНЬ З НІМЕЧЧИНИ.

З авторитетних джерел повідомляють, що Америка відмовить Советам і Франції воєнних відшкодовань з її окупаційної зони Німеччини, якщо ці країни не прилучаться до англо-американського договору про економічну злуку всіх окупаційних зон.

СОВЄТСЬКА МІСІЯ В АРАВІЮ.

З Їдда, Савдівська Арабія, повідомляють, що там дожидається чисельна советська місія економістів та ґеологістів, яка мала б відвідати провінцію Ємен недалеко гір над Червоним Морем. Советська місія мала б досліджувати мінеральні багатства в цій країні. Советська місія приїжджає на запрошення місцевих властей.

СОВЄТСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ НЕПОРОЗУМІННЯ В ЯПОНІЇ.

Советська преса в останньому часі гостро атакує американську політику в Японії, закидуючи їй не додержування Потсдамських постанов. „Красная Звєзда" з 4-го грудня в довгій статті на цю тему твердить, що „америанська політика в Японії є діяметрально протилежна до прінціпів, встановлених в Потсдамі".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six montns	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІХАЙЛОВІЧ НЕ ОДИН!

Скільки то було писанини в американських газетах в 1941 році й пізніше про генерала Дражу Міхайловіча та його боротьбу з націстськими наїздниками на Югославію! Яким великим патріотом величали його тоді в Америці й Англії! Писала про це вся преса, звідомляли про це офіціяльні комунікати.

Знаємо теж, як пізніше усе те почало мінятись, та як удекорований Аліянтами герой, Дража Міхайловіч, почав ставати зрадником, колабораціоністом, приятелем Гітлера, а ворогом Югославії й Аліянтів. Місце Міхайловіча — героя зачав займати хто інший. Був ним — Тіто, якого сам Чорчил представив свого часу в британській палаті репрезентантів як „спасителя й обєдинителя свого краю", і ще гордився тим, що підпирає таку велику людину.

Ось той новий „герой-Тіто", вихований у Москві в чекістсько-енкаведитській школі, нині при владі, яку йому помогли здобути Аліянти, покинувши генерала Дражу Міхайловіча. Збудована на совєтський зразок тайна поліція Тіта схопила, як відомо, Міхайловіча і кинула в тюрму. Зааранжовано потім суд в такий самий спосіб, як суджено свого часу в Москві старих комуністів, товаришів Леніна і Сталіна. А по суді Міхайловіча розстріляли 17 липня 1946 року як зрадника краю, запроданця і людину без чести.

Як бачимо, звичайна совєтська процедура. Не помогли інтервенції британського та американського уряду, щоб судити Міхайловіча перед якимсь безпартійним трибуналом. Не допущено теж американських і британських офіцирів, що боролись разом з Міхайловічем і хотіли свідчити на суді про його відданість Аліянтам. Міхайловіча треба було червоній диктатурі спрятати і збезчестити його імя. Так і сталось. Але чи так залишиться назавжди, це вже друге діло. Життя Міхайловічові уже ніхто не поверне, але честь можна привернути.

Бувший британський премієр, Винстон Чорчил, уже давно визнав, що він грубо помилився в осуді Міхайловіча й в оцінці Тіта, будучи помилково поінформованим. Вийшло вже повно різних публікацій, теж і в Америці, які виправдують Міхайловіча й представляють його як героя, що віддав своє життя за справу свого краю й Аліянтів. Пишуть, що не він зрадив Аліянтів, але Аліянти його завели в надіях, не даючи у свій час воєнної допомоги, а потім усуваючи його та підпираючи його ворога — Тіта, поклонника Сталіна та вихованця совєтського кривавого режіму. Найновішою такою публікацією, що набирає тепер розголосу є книжка Дейвиса Мартина „Зраджений Союзник" ("Ally Betrayed"), що попри трагедію з Міхайловічем змальовує ще й похід совєтського імперіялізму та боротьбу між демократією і тоталітарним комунізмом.

Звертаючи увагу на Міхайловіча можемо додати ще таке: Не один Міхайловіч втратив життя і був збещещений і не один ще згине і буде позбавлений чести — тою самою пропагандою, що нею командує Кремль.

СКРІПИТИ НАШІ СИЛИ

З нагоди святкування Дня Подяки пригадав Джордж Філдинґ Еліот у щоденнику Ґеральд Трибюн два чинники, що брали участь у розбудові Америки, а це еспанців і англійських П а л о м н и к і в („Пилгримс"). Еліот твердить, що еспанці, які заложили перше американське місто, тобто Ст. Оґостин на Флориді, в першу чергу дбали про те, щоб вивезти з Америки як найбільше багатств. З історії звісно, що в середновічній Еспанії створилася ватага „конкістадорів", які пускалися на заморські авантури і просто ограблювали цілі тодішні американські держави із золота і інших багатств. Та хоч Еспанія в тому часі була найсильнішою державою, ці багатства не принесли їй користи. Навпаки, вони навчили людей уживати багатств, відзвичаїли їх від праці і тим причинилися до руїни Еспанії. Очевидно, що Америка не може бути вдячна таким конкістадорам.

Водночас пригадує Еліот і на еміграцію Паломників, які, поселившися постійно в Новому Світі, вклали тут свою працю і дали підставу до багатства тієї Америки, яку ми маємо тепер. Саме ці Паломники придумали День Подяки Всевишньому за те, що тут, у Новому Світі, вони могли розбудувати нове життя.

Оце порівнання мимохіть нагадує початки українського переселення в Америку. Перші наші іміґранти були цього переконання, що вони їдуть в Америку лише на зарібкову еміграцію і що після призбирання деяких грошей вони повернуться в рідний край.

Справді багато перших еміґрантів вернулося до рідного краю, але багато залишилося тут, щоб розбудовувати нові гнізда. Теперішне покоління американців українського роду ще памятає оці вагання перших еміґрантів і повільний перехід від первісних намірів до новіших. У теперішному часі мало кому приходить на думку можливість повороту до краю батьків, а зате твердо закорінилося переконання, що тут наше життя, та що треба заховати і збільшити наші придбання, як і старатись приєднати, нове наше покоління до акції несення дальшої помочі Україні і українському народові.

Цей процес мусить знайти зрозуміння серед українців в Европі, особливо, коли вони ставлять різні домагання в листах, в газетних статтях, чи покликах, з Америки вирішувати різні спірні питання, які виринають серед повоєнної української еміграції в Европі. Треба добре думати, коли пишеться заклики до „земляків", коли апелюється до українського патріотизму чи подібних, інших почувань. Хоч як співчуває українська громада в Америці з такими закликами, треба одначе розібрати, що ця громада може зробити, а що не може, а зокрема треба знати, як розуміти слово „земляк" у пристосуванні до людей українського роду в Америці. Отже правдою є, що в Америці українець є так довго українцем, як довго він тут є гостем. Звичайно перестає бути гостем, як вибирає горожанські папери і стає американцем. З тією хвилиною, як він набув право громадянства, він затягає на себе громадянські обовязки і стає натуралізованим американцем українського походження. Його діти, тут роджені, це автохтони-американці українського етнічного роду. Отже, коли хтось пише або загалом відзивається до „американських українців", то це вже, назагал, перестаріле, бо тепрішні американські українці це вже у більшости тут роджені. Знов „гості" поставали вже давно горожанами. Дійсних „гостей" і „земляків" є дуже мало. Загал к о л и ш н ь о ї української іміграції це американці українського роду. Їм, очевидно, вільно користати з американської свободи і помагати українцям в Европі. Одначе американська свобода теж має свої вимоги і свої засади. Головною засадою є те, щоб не шкодити у своєму діланні іншим співгромадянам або своїй батьківщині Америці, чи там Злученим Державам Америки. Цього вимагає в першу чергу засада так званої „громадянської лояльности", не говорячи вже про деякі законні управильнення поведінки. Саме тому, що Америка свобідний край, треба шанувати цю країну й її спосіб життя і думання.

Америка є тепер на порозі нового, можна б сказати, епохального розмаху, бо взялася перебудовувати світ на нових основах. Американці українського роду мусять це добачувати і старатись зрозуміти теж і свою ролю в цій новій добі. Та яка б мала та роля не була б, вона вимагатиме від нас більшої духової і групово-громадської сили, як це, що ми нині посідаємо. Як ці сили збільшатся, тоді будуть з ними рахуватись і з них користати.

Це є завдання, які стоять нині перед нами і над якими мусить застановлятись мозок американських українців.

Микола Чубатий.

Культура та політична незалежність нації

Большевики є визнавцями так званого історичного матеріялізму або такого погляду, що в житті народів головною пружиною всіх подію є матеріяльні справи. Боротьба за матеріяльні добра по їх думці спричиняла ріст та упадок народів. Боротьба за матеріяльні добра впливала на розвій понять національних, культурних, а навіть релігійних. Большевики в цілій історії людства хочуть видіти тільки боротьбу кляс за матеріяльні добра. На той однобічний погляд наставлені всі наукові погляди большевиків. Духові вартости по науці большевиків це скорше фікція ніж дійсність, бо поза тими ніби то, як вони кажуть, духовими вартостями є все десь укрита боротьба за матеріяльні добра.

Ціла історія людства й теперішність цьому перечить. Ніхто не буде спорити, що боротьба за матеріяльні добра є важною рушійною силою історії людства, одначе не одинокою. Побіч боротьби за матеріяльні добра люди часто боролися за ідеал. Перші християни вмирали не за маєтки, тільки за добра не того світу. В українській історії не раз і не два наші предки боролися тільки за честь, за віру, за волю, та славу України. А це все перечить засадам історичного матеріялізму большевиків. Отже люди в історії і в теперішности боролися та борються не тільки за матеріяльні добра, але часто також за ідеальні вартости, не маючи зовсім на оці матеріяльних дібр.

Що так є, то показує найкраще само відношення большевиків до культури українського народу. Недавно доносила преса про нові чистки в Україні, а їх причиною були вартости чисто духові. Закидали українським комуністам, що вони ідеалізують минуле українського народу. За ідеалізування минулого свого народу ніхто ще не дістав зломаного шеляга, навпаки, дуже легко може дістати безплатний білет на Сибір та безплатне помешкання в совєтських концлягері.

Закидають большевики українцям, що вони замало підкреслюють єдність духових інтересів українців та росіян. Закидають українській культурі, що вона занадто духово звязується зі західною Европою, натомісць віддалюється від москалів. Все це злочини, за які Кремль гостро карає. Поміж російською червоною окупаційною владою та поміж українським народом триває постійна боротьба й то вже тим разом не за матеріяльні вартости а за вартости духові, за душу народу, за його правдиво українську культуру.

На перший погляд, моглоб здаватися, що культура народу це не є річ так конечно потрібна, що це так немов нове убрання на неділю, без якого одначе можна зовсім добре жити в будень, а з бідою обійтися навіть й в неділю. Та погляд це зовсім фальшивий. Большевики опанували вже багатства України та їх по своїй вподобі використовують. Вони вже не мають тих противників, що стають до боротьби за матеріяльні багатства України. А проте вони постійно атакують культуру українського народу. Переводять чистку за чисткою навіть між комуністами, дошукуючися в них не оборонців багатств України, але оборонців чистоти української мови, оборонців окремої історії українського народу, оборонців окремого уподобання, інших поглядів українців на свободу людини, на її гідність та на потребу жити іншим життям, відмінним від москалів.

Останні чистки комуністів попередили вже перед тим, Бог відає кілько разів, переводжені чистки, погроми української інтелігенції, винищування українського характеру у країнської Академії Наук, нищення та ліквідація Української Автокефальної церкви, а в останнім часі також намагання зліквідувати Українсько-Католицьку Церкву в Західній Україні.

Релігія, мова, наука, література, звичаї та спосіб життя, все це становить основні складники національної культури України і з ними саме розправляється Москва вже більше ніж 25 літ. Чому саме в цю ділянку життя українського народу большевики ударяють з усею силою? Причин треба шукати в цім, що окрема українська національна культура стоїть на перешкоді всім великодержавним плянам Росії й тому вона по планам большевиків повинна бути знищена.

Вже царат був того переконання, що окрема українська нація згине, коли не буде мати власної національної культури. Тому українцям забороняли друкувати українською мовою, хоч були нерідко більше вирозумілі на прояви українського духа ніж большевики. Большевики позволяють друкувати українською мовою, але не позволяють нічого друкувати з українським національним духом.

За царату не позволяли українцям називатися українцями тільки малоросами, бо не вважали їх за окремий нарід. Большевики нині позволяють називатись мешканцям України українцями, але не позволяють бути українцями в національному розумінні. Тепер вже й большевики видумали нову назву „радянські люди", „радянський народ", що має зовсім покриватися зі словом російський і тим способом з втратою національної назви Україні, думають большевики перестали б бути окремою нацією.

Царська Росія хотіла мати все населення одновірним православним. Того самого й нині хоче Сталін та цей план конкретно переводить.

Причин того всего треба шукати в цім, що національна культура є конечною вимогою існування нації як самостійної індивідуальности. Зі знищенням національної культури давна нація скочується нище до так званої етнографічної маси, яка може й мати окремі свої звичаї, свої пісні, але немає вона хребетного стовпа, не має свідомости своєї окремішности та рівнорядности з другими сусідами.

В цьому світлі можна зрозуміти теперішню совєтську політику на українських землях. Вона прямує систематично до того, щоби з душ українського народу раз на все вибити всякі мрії бути самостійною нацією, що моглоб статися тоді, як би народ втратив власну національну культуру. Тому большевики так завзято нищать творців української самостійної культури, вчених письменників, мистців.

Большевики вже втрете кажуть переміняти український словник впаковуючи щораз то більше московських слів. Теперішна совєтська влада, як вже згадувано, переслідує окремі українські історичні погляди, вона забороняє українцеві почуватися побратимом західної Европи. Кремль зовсім так, як царат колись, не бажає собі, щоби українці мали українсько-католицьку віру, свою православну церкву окрему від москалів. Тісне повязання України зі західною Европою є головною рискою української самостійної культури.

Нація, що хоче політично бути самостійною, мусить мати виразно очеркнену свою власну мову; свою національну назву, свою власну історію, свою власну духово самостійну літературу, свої власні національні прикмети. Все це разом взяте переконує нас, що боротьба за самостійну українську культуру це боротьба за самостійне політичне життя нації.

Звідси величезне завдання, що лежить на американських українцях, щоб ратувати українських скитальців в Европі, між якими є визначні діячі української культури, яким треба дати змогу т в о р и т и дальше культурні вартости, незалежні від культури російської, польської, мадярської чи другої. Звідси і поважні завдання Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури, які треба взяти за свої усім українцям, що є поза Совєтами.

Лев Ясінчук.

З УКРАЇНСЬКОЇ СКИТАЛЬЩИНИ

4)

Найбільше демагогічно виступає тут проти скитальців комуністична партія. Про причини не доводиться окремо говорити, а що німці привикли брати готові голошені паролі і гасла за свої, й не вдумуватися в них, то агітація проти скитальців і різні наклепи на них поширюються дуже швидко та опановують менше думаючу частину (себто — більшість) автохтонів. Цій демагогії відпали навіть урядові круги; із австрійського парляменту, із австрійського Центрального Уряду і від міністерства заграничних справ чи то на мировій конференції, чи з представниками п о л ітичного уряду ЗДПА падали — і навіть певно в Обєднаних Державах в Ню Йорку впадуть — кличі: „Заберіть скитальців". Річ тільки в тому, що Австрія це одна з небагатьох країн в Европі, якій має право хтось приказувати і їй кажуть: — Скитальці мають тут сидіти. Але ви, там в Америці, наслухуйте разом з нами, коли австрійський уряд усамостійниться; бо на той час загрожує нам поважна небезпека, а то й катастрофа.

III.

Одначе було б несправедливо, коли б не відмітити, що хоч дуже рідко, все таки декуди впаде розумний, а властиво тверезий, прилюдний голос відносно скитальців, що правда — найчастіше в Зальцбурщині. Згадати б от хоч би названий вже Інститут, який називає безглуздям те, що з Долішньої Австрії виселили чужинців, а коли прийшли нагальні господарські роботи в літі, то треба було спроваджувати сезонових робітників зо Словаччини. Навіть на днях віддозвався на стовпцях „Зальцбурґер Нахріхтен" керівник уряду праці, в якого статті все ще є й пайок для демагогів („визбудьмося, шкідливих, утяжливих чужинців"), але й є ствердження, що в Зальцбурщині 65% чужинців добре працює для відбудови Австрії, що в тому краю треба 96 тисяч робітників, а є 3 тисячі, що Австрія всі великі роботи завжди виконувала руками чужинців, — отже потрібна тверезість та обережність у політиці відносно скитальців.

Наше положення в Австрії стає ще незавиднішим, коли візьмемо під увагу з одного боку ненаситну охоту в декого — репатріювати нас а з другого боку — брак договореної лінії, що противилась би рішуче тим плянам. Ми почуваємо себе тим дрібним грошем, що носять у кешенці від камізельки з призначенням — видати решту з банкнота. І наше політичне становище ніяк не зформульоване. Одні вважають нас поголовно за совєтських громадян, другі за українців з Польщі, з Румунії, Чехословаччини і т. д. або за бездержавних (так, як ми себе самі всюди окреслюємо) і дати нам їхні управнення. Така непевність становища відбивається дуже відємно на психічному стані нашої еміграції.

Не можна промовчати й того, що й еміграція сама (а в тому й частина нашої) дає деякі причини австрійцям до нарікання. Як звичайно у повоєнному часі виступають різні трудноці, головно в господарській і харчевій ділянці. Тоді появляються всякі гієни, що жирують на нужді других, роздобуваючи нераз і неперебірчивими засобами до життя та перепродують за високу ціну. Можливість легкого й швидкого заробітку закручує декому голову до тієї міри, що такий осібняк не зараз буде здібний до чесної й позитивної роботи. Австріяки такі факти генералізують і — готовий настрій проти загалу чужинців. Але знов треба ствердити, що в поліційних протоколах дуже рідко фігурують українці. Це не сама зручність, чи те, що нас підтягають під поляків, але таки наші краще ведуть себе від інших.

На всякий випадок одне певне: в Австрії нема для нас ніякої будуччини. З тим рахуємося, але куди дальше, це вже залежне тільки в малій мірі від нас самих.

IV. Українське життя на еміграції в Австрії.

Ми маємо нагоду обсервувати в Австрії життя різних народів — скитальців і завважуємо, що всі вони виявляють суспільно-допомогову рухливість, а деякі то й сприт. Значить — „жолудково" реагують усі. Але духове життя проявляється тільки у деяких: у мадярів і руських — декілька шкіл, у руських ще й хор, от і все. Навіть на церковному полі деякі зовсім застоялися. Натомісць українці в Австрії виявляють себе духово в усяких напрямках: як католики так і православні мають солідно зорганізовану церковну справу; в нас заступлена наука, література, мистецтво — чисте й прикладне, преса, видавництво, педагогія, освіта і шкільництво всякого роду, словом — пульсує многогранне культурне життя. В останньому часі починає різничкуватися навіть політична думка. Очевидно, що ці вияви не мають аж такого рівня, як це було в рідному краю, але вони організовані і в порівнянні з малим числом еміграції вони є таки поважним вкладом в національну культуру. Це доказ з одного боку нашої життєвої здібности, а з другого боку, що головна частина української еміграції при всіх злиднях держиться розмірно бадьоро, а то й по геройськи.

(Дальше буде).

ЩО ПИШУТЬ?

ЩЕ ОДНО СВІДОЦТВО БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.

(З табору в Австрії).

В осені — від 17. жовтня 1939 р. — Галичину „освобождала" „Красная Армія" від усього (від мешкань, меблів, харчів, одежі, навіть і від штанів). На весну 1940, від березня, почали переселювати селян з різних повітів, не дозволяючи їм взяти навіть хатне добро. Вивозили в Азію, в Архангельську Область, Азербейджанську, на Соловки і т. п. Опісля голосили в своїх газетах, що такий то а такий повіт (напр. Миколаївський, Тернопільський чи ін.) добровільно зголосився на виїзд в таку то а таку азійську область.

Власників підприємств, власників домів, суддів, адвокатів, священиків, лікарів, дальше свідомих міщан і селян ночами арештували, замикали в тюрму і там над ними страшно знущалися. Ні одну ніч не можна було спокійно спати, бо чуємо гуркіт якого небудь авта, а вже думаємо, що це по нас приїхали і всадять у тюрму або повезуть на Сибір.

В місяці червні 1941 р. були виготовлені листи для цілої Галичини, щоб решту людей вивезти на Сибір, але не вспіли вивезти, бо німці прийшли. Зате москалі вспіли вимордувати по тюрмах самих найкращих людей, нашу молодь, наш найкращий квіт.

Німці відкрили тюрми і нарід рушив оглядати змасакрованих людей большевицькою бандою. Помордовані люди мали повиколювані очі, повідрізувані язики, уха, попарені руки, ноги, залізними гаками пороздиране тіло і стосами поскладані як селедці трупи по тюремних келіях. Жінки пізнавали по одежі своїх змасакрованих мужів, синів, братів. Це діялося не тільки в Галичині, але, як кажуть, і на Великій Україні. В одній келії ми стрінули таке знущання, якого вже я сам є наочним свідком: Священик розпятий на стіні як Христос, його черево розрізане, а в череві новородок, винятий з розрізаного черева вагітної жінки, яка сконала побіч цього священика. Біля нього напис: „Як ти священик, то хрести його". Це сталося у львівській тюрмі при вулиці Лонцкого. На цім кінчу, бо нестає мені дальше сили описувати оті звірства.

З ОКОЛИЦІ ЯРОСЛАВА ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Лист писаний до родичів у Злучених Державах дня 4. листопада 1946. Передаємо у вийімках це, що виглядає на інтересне для загалу.

Пакунку з пошти нам не хотіли видати, бо мусів наперед бути предложений „довід особистий" з фотографією. Як би Ви ще посилали, то памятайте, що тут нема омасти і тому дуже нам придалась би. Дякуємо Вам, що Ви помогли нам в нашім горю, яке ми переживаємо. Нам лишилося тільки маетку, що на нас.

Польська банда грабила українцям все майно, яке тільки було: корови, коні, безроги, одіння, а людей забивали. Хто завчасу втік до ліса, такий оставсь при житті і затримав для себе те, з чим утік. Тому тепер багато людей не має коров. Є такі, що живуть у хатах без дахів, або цілком не мають хат, бо попалені. Нарід страшно бідує.

Тепер, дякувати Богу, троха успокоїлося... але не знаємо, як дальше буде.

„ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО" В НІМЕЧЧИНІ.

(Лист присланий з табору Галендорф до Канади, опісля пересланий до свояків у Ню Йорку. До листу долучені дві фотографії. На одній видко високу могилу, довкола неї стоять люди з хоругвами, а серед них священики в ризах. На оборотній стороні написав автор листа: „Похід на могилу і панахида по закатованих, 1. листопада, 1945. Галендорф". На другім образку видко високий деревляний хрест з терневим вінком і українським тризубом. На оборотній стороні пояснення: „Рідні і Знайомим на спомин тяжких переживань. В цій могилі лежить 608 закатованих німецькими фашистами людей з різних країв Европи. Хай чужа земля хоч по смерті стане їм легкою. Могила насипана і украшена скитальцями — українцями з табору в Галендорфі, 18. VI. 1946"). У листі пише автор:

„Сьогодні з листом посилаю вам на фотографічній знимці могилу-свідка, яка находиться 200 метрів від нашого табору в лісі, в якій поховано 200 чоловіків; жертви, закатовані німецькими фашистами. Ці фашисти не вміли затерти слідів своєї злочинної роботи. Опять скаже неодин, що спільного має німецький фашизм з большевиками, „оборонцями прав робітника і селянина".

Друзі! Большевики садизмом перевищили націстів німецьких. Ціла наша соняшна Україна від Сяну по Кавказ устелена далеко більшими могилами... Різниця тільки в тому, що тут під англійською владою ми в таборі висипали чотири метри високу могилу, поставили високий дубовий хрест, украсили цвітами прошлого, 1945 року дня 1. листопада, а на Зелені Свята цього року відправили поминальне богослуження з походом всіх таборян на могилу. ...Які ви щасливі, що не бачили жахливої руїни! Які щасливі ви ще й тим, що виїхали з рідних земель в заморську країну між чужих людей, хоч з голими руками, але під керівництвом розумної англійської влади ви створили людяне життя. Ви тепер помагаєте цілому світові і голодним разом з іншими народами. А ми, залишившися на рідній Україні, нашій багатій землі, завдяки большевицькій системі ми сьогодні простягаємо руку до рідних знайомих, щоб нам помогли в фізичнім існуванні.

Читаючи ваші канадійські українські часописи, довідуємося з них, що там у вас находяться люди, наші українці, котрі співчують большевикам і хочуть большевицької системи. Яка це кара божа! Що за сила діявола, щоб так запоморочити голови людям? Оці у вас нещасні, не чули своїм носом запаху мяса, що його їдали матері із примираючих з голоду своїх власних дітей. Вони не бачили здичілих дітей, що гонили по полях цілими стадами по 100—200 душ в рр. 1932-33. Колиб оці нещасні, що то нас називають фашистами, бачили цей жах, якого людство не бачило за ввесь час свого існування, вони прокляли б ту годину, в котру на світ народилися. Отже тепер зрозумієте, чому ми не хочемо вертатися в Совети — „на родіну".

В. Аверел Гариман

Вилйем Аверел Гариман, знаний своїми добрими відносинами з людьми різних громадських груп, як в краю, так і загряницею, є тепер на чолі департаменту торгівлі. На цей пост призначив його президент Труман минулого вересня після уступлення Генри Воласа. Як відомо, це сталось внаслідок розходження Воласа з секретарем державних справ, Бирнсом та Б. М. Барухом, представником Злучених Держав в Атомовій Комісії Обєднаних Держав. Призначення Гаримана секретарем було принято добре в торговельних колах та поважним числом сенаторів і конгресменів. Хоч офіційне затвердження Гаримана на тому становищу є можливим тільки тоді, як зійдеться наступний конгрес, проте він вже приступив до виконування своїх обовязків.

Перед своїм призначенням на секретаря торгівлі, Гариман був амбасадором до Великої Британії. Приймаючи призначення, Гариман казав, що він знає добре працю департаменту торгівлі — був діяльним членом дорадчої торовельної ради того департаменту та в роках 1937—1940 головою тої ради.

Гариман має 54 роки й походить з одної з найбагатших родин в Злучених Державах. Його батько був власником залізниць й здобув собі величезне багатство в період так званого руху на захід. Мати була знана своєю добродійною діяльністю та як покровителька мистецтва. Після закінчення приватної, підготовчої школи, молодий Гариман вступив до Єйл університету, в Ню Гейвен, Коннитикат. В часі літніх вакацій працював в майстернях та офісах Юніон Пасифик, залізничої компанії.

По скінченні університету, працював в Омага, в стейті Небраска, у відділі залізничої інспекції. Для ознайомлення, протягом року виконував різну залізничу працю, чи то на льокомотиві, чи як доглядач, після чого став віце-президентом Юніон Пасифік ,керуючи відділом закупок. Згодом став головою ради директорів.

Був діяльним також в інших ділянках, в банкових операціях, в корабле-будівництві, в летунстві. Кажуть, не раз здобував і тратив міліони.

Можливо, що якраз завдяки зацікавленню Гаримана залізничо-робітничими справами, президент Рузвелт шукав його порад в 1932 році. Коли „великий бизнес" був найбільш ворожо настроєний проти президента, Гариман все ще думав, що „можна знайти компроміс поміж Вол Стріт та Пенсилвенія Евеню".

Далі, коли законом 1933 року („Ен Ар Ей), президент був управлений переводити в життя реформи для економічного оздоровлення країни, Гариман визначився як один з діячів тої доби — „Ню Діл". На той час він вже був членом дорадчої торгівельної ради при департаменті торгівлі, а тепер було доручено йому догляд над „Ен Ар Ей" в стейті Ню Йорк. згодом його призначено районовим адміністратором тякої індустрії.

Гариман виступив на міжнародній сцені року 1941. Ленд-Ліз тоді не був ще добре наладжений. Для координації праці президент вислав Гаримана до Англії. Звідти він доносив у Вашингтон, що саме Анлія найбільш потребує для ліпшого ведення війни й сам доглядав за замовленнями й транспортом.

Вкінці того самого року він виїхав до Советського Союзу майже з подібним завданням. Та на нього зробили велике враження настрій народу та величезні старання вигнати німецького напасника.

Гариман супровожав президента Рузвелта на міжнародні конференції. Був присутним на нараді Рузвелта з Чорчилом, на военному кораблі на Атлантику, а також в Касабланці, Ялті та в Потсдамі.

В жовтні 1943 року його було призначено амбасадором до Советського Союзу. Під час перебування там, так заприязнився зі Сталіном, що коли повернув до Злучених Держав, Сталін прислав пару расових коней як дарунок для нього та його дочки.

Разом з закордонним міністром Молотовим та Лордом Инверчапл (теперішній британський амбасадор до Злучених Держав), Гариман був членом Комісії в справі Польщі, що була встановлена згідно з договорю в Ялті. Не так давно був представником Злучених Держав в Румунській Політичній та Територіяльній Комісії.

Нове становище Гаримана в уряді є дуже відмінним від цих дипломатичних постів, що він займав від 1941 року. Це є в головному інформаційна праця: давати інформації, зібрані через такі установи, як Бюро Домашньої та Заграничної Торгівлі, Національне Бюро Мір, Цензусове Бюро, Бюро Погоди. Праця й плани тих — як також і інших бюр департаменту торгівлі направлена на те, аби помагати американським виробникам та торгівцям-експортерам у всіх ділянках. Від того в значній мірі залежить сила країни.

Загальна Рада — ФЛІС.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

SCIENCE OFFERS HOPE FOR HARD OF HEARING

ONE OUT of every ten persons in America has a loss of hearing ranging from some difficulty to almost total inability to hear. Fortunately, the last twenty years have seen greater gains for those who are hard of hearing by the advancement of scientific medicine, than have ever been available in any previous period. We have learned much about the mechanism of hearing and about the use of various devices to give aid when hearing is lost exactly as a pair of spectacles can be of service to those who are losing sight.

Whenever a child suffers from any illness involving the nose, the throat or the ears, the physician will give special attention to conservation of the hearing. By adequate treatment given early for cases of sore throat or earache the progress of serious infections that destroy tissue may be stopped. As an example of the gains made by scientific medicine in this field, one need only refer to the tremendous decrease in operations on the mastoid now associated with the early use of penicillin and other drugs. During the course of any illness involving the nose, throat or ears and certainly when the child has recovered, there should be hearing tests to determine whether there has been any impairment of hearing so that proper treatment may be given as soon as possible.

The child with a defect of hearing manifests his trouble often by inattention to teachers or others who speak to him. This means that the grades of a child previously bright in school begin to fall. The child with a hearing loss is likely to want to be alone. The earliest appearance of any such signs should indicate immediate consultation with a competent specialist in conditions affecting the ear so that suitable tests of the hearing may be made. Through the American Hearing Society and similar groups much help is now given to those who have lost their hearing by teaching the technics of lip reading, by training the voice and by proper psychologic help to overcome the sense of frustration and inferiority.

The Veterans Administration indicates that at least 40,000 war-deafened veterans were added by the war to the ranks of the hard of hearing. In the years to come many other veterans may begin to have hearing difficulties because of injuries or illnesses suffered during the war. For these veterans special institutions and schools have been established in which they receive education in lip reading and in which they are subjected to group activities so as to overcome the inhibitions that formerly would have been inevitable in those who lost their hearing. By working with others the person who is hard of hearing can learn the proper pitch of the voice and thus overcome the tendency to a flatness that used to be characteristic of the speech of those who were hard of hearing.

Much has been written about hearing devices. The specialist in conditions affecting the hearing can do a great deal to aid the person who is hard of hearing in getting the device best suited to his condition and in teaching him the use of the device.

The American Medical Association has examined many forms of this apparatus and has available a list of devices that have been found technically adequate and sold with claims justified by the quality of the device and the evidence in its support. Anyone who cares to write to the Public Relations Committee of The Medical Society of New Jersey in Trenton can get information as to what devices have been approved by the Council on Physical Medicine of the American Medical Association.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканацять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) **Дівча в сінях стояло** 2) **Ой за гаєм, гаєм,** фортепіянові соля (дуже легкі), зібран М. Едельман	$ .35
П. Ніщинський: **Закувала та сива зозуля,** фортепіянове сольо	$ .50
М. Лисенко: **Засвистали козаченьки,** марш зоперети „Чорноморці"	$ .50
С. Монюшко: **Козак** („Стоїть явір над водою") бортеп. соль	$ .75
В. Заремба: **Сице низенько, вечір близенько,** три мельодії української пісні	$ .75
Прелюдії В. Бартінського (5 композицій)	$ .70
Українські марші (ч. 20) зібрав Е. Турула	$ .75
В. Зентарський: **Українська шумка,** фортеп. сольо	$ .50
Українські танці (ч. 22) зібрав Е. Турула	$1.25
Українські танці (ч. 23) зібрав Е. Турула	$1.25
В. Барвінський: **Українські народні пісні** на фортепіян. зі словами	$1.00

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Українські пісні на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 43 різні пісні різних композиторів, зібрав Е. Турума	$1.50
Українські пісні й думи на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 14 різних українських пісень і дум різних композиторів, зібрав Е. Турула	$ .70
Україські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула	$ .75
Українські военні пісні (козацькі й стрілецькі) різних композиторів. 25 ісень на муж. і міш. хор в супр. фортеп., зібрав Е. Турула	$ .70
Я. Степовий: **Музика до творів о. Олеся.** 9 соль і 1 дует в супроводі фортепіяна	$1.00
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 15 творів на мішаний хор з солями сопрановими, теноровими і басовими, в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула	$1.00
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 10 творів на муж. і мішаний хор з солями барітона і тенора в супр. фортеп., зібрав Е. Турула	$1.00
Музика до слів Ю. Федьковича та інших авторів різних композиторів на квартети, мі.. хор і соля. 9 творів, зібрав Е. Турула	$ .75
Музика до слів В. Пачовського різних композиторів на жіночий і мужеський хор в супроводі фортеп. 4 твори, зібрав Е. Турула	$ .70
Музика до слів Б. Лепкого, Барвінського і Січинського, сольоспіви в супроводі фортепіяна. Зібрав Е. Турула	$ .70
Музика до слів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіяна. 8 творів, зібрав Е. Турула	$ .75
Українські маршові пісні, для хору зібрав Евген Турула. 14 творів	$ .75

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ДО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ

Коли зміняєте свою адресу, а Ви є ЧЛЕНОМ У. Н. Союзу, то подайте число відділу. А коли Ви є передплатником, то це при зміні адреси зазначіть.

Подані нам так інформації прискорять зміну адреси без проволоки.

Адм. Свободи.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШИКАГО, ІЛЛ.

З весілля скитальців на скитальців.

В неділю, 3. листопада, подружились двоє скитальців, котрі недавно приїхали до Шикаго з Европи, а саме п. Юрій Буксар, купець по фаху і панна Ірина Івантишин, студентка медицини.

Молодята зібрались в церкві Св. Николая, а вінчав їх старокраєвим звичаєм о. С. Решітило, також скиталець, котрий приїхав до Америки разом з п. Буксарем.

Першою дружкою була панна Люба Подола, а іншими дружками були панна Гльорія Шмагранов і Араїна Джордж. Дружбами були Володимир Никига і Олександер Івасів, також скитальці. Весільна забава відбулася в домі відділів Укр. Нар. Союзу, при співучасти многих місцевих і позаміцевих гостей і приятелів, хоч молодята не мають родини у самому місті Шикаго. Саля була заповнена гістьми, котрі прийшли не лише віддати честь молодятам-скитальцям, а також побажати в імя родини доброго щастя та кращої долі на новій батьківщині.

По вечері, товстмейстер відчитав привітні телеграми та покликав до слова о. С. Решетила, п. С. Куропась і панну П. Боднарчук, що промовляла від Укр. Золотого Хреста в Шикаго. Від канадійських гостей говорили п. Габода, п. Зелений і п. Дуда. При кінці п. Буксар подякував гостям, своїй родині, а спеціально подякував паньству Сидорик, котрі як добрі родичі опікувалися п-ою Іренкою від її приїзду зі скитальщини аж до самого весілля. Пані Сидорик опікувалась молодою як рідна мати.

На закінчення адв. Роман І. Смук, що сповняв обовязки старости і товстместра, попросив гостей не забути за скитальців в Европі та зложити свої жертви на їх допомогу. Гості зложили з родинами, а то по $5: Сидорик, Буксар, Д. Стравняк, Ю. Куч; по $2: Н. Васевич, Р. І. Смук, С. Куропась, П. Костирка, М. Васильків, І. Дужанський, М. Леськів, Е. Команишин, І. Гуспик, В. Никига, С. Р., і Ю. Габода. по $1: Подола, Боднарчук, Плитяк, Марінів, Д. Спирин, І. Майк, Б. Зелений і П. Дуда. Разом зложили $52. Чек на згадану суму вислано до Зл. У. А. Ком. в Филаделфії.

Р. І. Смук.

—o—

ВІНГЕМПТОН, Н. Й.

З обіду на скитальців.

У дворічну річницю заложення української катол. церкви в Бінгемптоні, Н. Й., стараниям оо. Василіян, відбулася в нас духова місія, а на закінчення місії дня 17. листопада відбувся обід в церковній салі. На зазив місіонаря о. М. Маркова перейшли поміж гостей пані: Попович, Кривокульська і панна Чебіняк за збіркою на народні цілі. На скитальців до розпорядку З. У. А. Допомогового Комітету в Филаделфії вислано $25.50. Окремо заплачено зі збірки кошти пересилки.

Павло Поточняк.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

4361. а) Павляк Михайла і Осипа, Крехович Марії з села Рожнітів, Стрий, від Крехович Осипа.

4361. б) Коваль Петра з с. Затворниця, Сянік, Богдан Андрія з с. Старинське від Чурак Петра.

4361. в) Яростовський Михайла з с. Нанова, Добромиль, від Ричак Івана.

4362. Павлюх Миколи і Івана з с. Ступниця, Самбір, від Павлюх Петра.

4363. Рад Івана з с. Репеди, Сянік, від Рад Івана.

4364. Галевич Івана з с. Посада Хир., Старий Самбір, від Галевич-Микитович Галі.

4365. Кравчишин Марії з с. Гнилички Малі, Збараж, від Козуб Григорія.

4366. Бойдуй Домки (Савчук) з с. Залуква, Галич, від Бойдуй Івана.

4367. Левкевич Ірини від Гайдукевич Луки.

4368. Ярський Йосифа, Адама, Анелі і Катерини, Кельнер Михайла від Кельнер Розалії (Фолусевич).

4369. Зелена З. Марія нехай зголоситься.

4372. Пальчинський Олекси, Миколи і Івана з с. Лагодова, Глиняни, від Чікало Надії.

4374. Чайковська Розалії, Юлії і Марії, Музика Степана, Якова і Онуфрія від Чайковська-Жизномірська Юлії з с. Криволука, Чортків.

4375. Левкевич Ірини з Косова, Карбачевський Романа і Ольги з с. Завалів від Гайдукевич Луки.

4377. Орач Анни і Ксені, Микитин Івана з с. Гринів, Бібрка, Репин Катерини від Орач Михайла.

4378. Лучків Василя з с. Дорожів, Самбір, від Грушевський Степана.

4379. Галатин Теклі зі Зборова від Грицай Михайла.

4380. До кревних і знайомих з с. Гаптарівка від Галятенко Григорія.

4381. Нагаляк Данила з Києва від Данченко Олександра.

4382. Коваленко Константина і Івана, Курінний Миколи, Козаченко Михайла від Пархунь Архипа.

4383. Новаковська Анни і Василя з с. Торки, Перемишль, від Новаковський Антона.

4384. а) Дністрянський Івана і Катерини (Руда) від Дністрянський Дмитра з с. Дністрик Дуб., Турка.

4384. б) Кривик Василя від Комановська Параски (дочка Петра Слободяна).

4385. Наріжна Наталка десь на скитальщині нехай відізветься.

4387. Зілінський Володимира і Теофіля від Кульчицький Маріяна з с. Могильниці, Теребовля.

4388. Петях Миколи з с. Лютовиська, Лісно, Кріль Петра з с. Липя, Турка, від Петях Петра і Ірини (Кріль).

4389. Іванюк з Білостоку від Іванюк Люби.

4390. До дядька з Фастова і Шевченко від Чумак Івана.

4391. Дяків Юрини, Михальцевич Анни і Івана з с. Дорожів, Самбір, від Кіт Михайла.

4392. а) Фортуна Василя і Павла з с. Нараїв, Бережани, від Когут Михайла.

4393. Товстяк Івана з с. Озимина, Самбір, від Товстяк Василя.

4394. Шпак Михайла, Шаварський Степана, Котик Михайла і Івана, Антосюк Михайла в Аргентині, Парагваю або Уругваю з с. Сагриня, Грубешів, від Гігрух-Дроздовська Марії.

4395. Пацай Петра від Пацай Василя з с. Воля Районова, Самбір.

4397. Голуб Михайла від Островський Теодора з с. Рибники, Бережани.

4400. Куленач Дмитра з с. Приступ, Турка, від Крецут Григорія.

4401. Пех Семена, Грицюк Віктора від Пех Хоми з Волині.

4402. „Земляки зі Золочева! Вишліть афідевіт студентці медицини, літ 23, із Тростянця — Малиняк Марійка.

4403. Яріш Марії, Яворський Антона від Шадорський Петра.

4404. Владика Дмитра від Андрушко Федора з с. Госохай, Лісно.

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

—o—

ПІДДЕРЖІМ НАШУ ГАЗЕТУ!

Бачу, що на пресовий фонд „Свободи" ще далі приходять дари чи там доплати до передплати. Це добрий знак! Кампанія не повинна бути обмежена і ми повинні памятати на „Свободу" при кожній нагоді. Це відноситься до нашого загалу, а в першу чергу до Союзовців. Ми платимо за нашу газету одного цента денно, а чи то справедливо?

Я читав в нашій місцевій газеті, що в Трой, і в Скенектеді, у стейті Ню Йорк, піднесли ціну газети на 24 центи в тиждень, а інші газети підскочили в ціні аж на 40 ц. тижнево. Усі ці часописі мають повно оголошень, отже і постійний прихід попри передплату. Коли порівнаємо це зі „Свободою", то як вийде це порівнання? Хіба сліпий не добачить різниці!

Як є хто, що хотів би піднести якийсь аргумент проти пресового фонду, такий хіба робить це зі злости, або тому, що хоче все діставати дурнично. Зогляду на це, що теперішний час є просто переломовий в історії світа, а зокрема в історії українського народу, треба всі сили напружити, щоб утримати „Свободу" як щоденник. Сподіюся, що до Нового Року будуть поміщені в „Свободі" імена всіх Союзовців як таких, що сповнили вповні свій обовязок щодо своєї газети. Це буде заохота і для нечленів, щоб підтримати єдиний український народній щоденник на світі.

Г. Підскальний,
секр. від. 363.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЛТУНА, ПА. — Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8. грудня, в годині 2. пополудні, точно, в гали українській, 1828 — 13-та Аве. Є важні справи до полагодження і вибір уряду на 1947 рік. Довгуючих просимо вирівнати свої вкладки, щоби уряд міг здати точний звіт. — За уряд: Н. Крамар, пр.; С. Патронік, кас.; П. Назарук, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ГУЙТАНА ВАСИЛЯ, стрия, шукає ГУЙТАН ОРЕСТ, син Михайла, ур. в Монастирецьких (фільварку передмістя) діло, а його батько Микола, пов. Бучач. По інформації прошу звернутись до: C. BOND. 71-15 — 37th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y.

МИРОСЛАВ БЕЗУШКО, котрий є тепер в Австрії, пошукує МАРИНКУ ГРОНІК (з дому Галагін), ФРАНКУ ГАЛАГІН, по чоловіку імя не знає, і ОНУФРІЯ ГАЛАГІН, котрі походять з села Юсефівка, пов. Тернопіль. Хто би знав про них, або вони самі, хай напише на понижчу адресу; я маю листи від Безушко з Австрії: WLADIMIR DEMBROWICZ, P. O Box 36, Manchester, N. Y.

Брати ДУЛЕБИ АНДРЕЯ, ВАСИЛЬ і ДМИТРО, котрі мають жити в Ню Йорку, хай подадуть свої адреси до часопису SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

Дня 4-го грудня 1946 року померла в 58. році життя
КАТЕРИНА БУНЬКО
Покійна походила з міста Любачева, повіт Любачів, Галичина. Полишила в смутку мужа Ілька, сина Івана, стареньку матір Марію, братів Стефана і Теодора та сестер Розалію й Марію.
Похорони відбудеться в понеділок рано, 9-го грудня, з похоронного заведення 437 — 5-та вулиця в Ню Йорку. — В. Й П.!
РОДИНА.

ВІД АДМ. „СВОБОДИ"

В. П. — Коли питаєте адміністрацію чи редакцію і бажаєте мати особисту відповідь, то треба памятати і на те, щоб прислати стемпс на поштову оплату.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 4-го грудня 1946 року помер у 12. році життя
ЕВГЕН М. ШИМОН,
син Стефана і Анни Шимон, член молодечого Союзу відділу 286. в Джерзі Ситі, Н. Дж.
Похорон відбудеться в суботу, 7. грудня, в годині 9. рано, з похоронного заведення, 3279 Boulevard, Jersey City, N. J. — В. Й. П.!
Секретар.

ТАРЗАН, ч. 1495. Рішальні сходини.

Незадового після пригоди з торговцями невільників, приїхало циркове подорожне товариство до місцевости коло маєтку Тарзана на нічліг.

Пані Джена поїхала верхом на представлення і хотіла переночувати у приятелів, заки ранком мала пуститися з поворотом домів.

Причарована танцем чудово гарної Соні, Джена дуже хотіла її стрінути...

...мало передчуваючи дивні події, які вібдулися після цеї стрічі.